

februari 2009

Beleef het verleden, ook in de toekomst

De Zaanse Schans is een toeristische trekker bij uitstek. Van heinde en verre komen mensen hier naartoe om de sfeer te proeven van het leven en werken langs de Zaan in vroeger tijden. Voor de ondernemers is de Schans een bron van inkomsten en voor de bewoners is het een thuis.

Maar na bijna een halve eeuw begint de Zaanse Schans wat sleets te worden en de financiële positie is verre van rooskleurig. Terwijl dit unieke stukje puur Zaanse erfgoed de potentie heeft om een aanjager te zijn van het toerisme in de Zaanstreek. Om nieuwe groepen bezoekers te bereiken, uit het buitenland maar vooral

ook uit de directe omgeving, moet er wel iets veranderen. Zo kan een bezoekje interessanter worden voor gezinnen met kinderen als er meer te doen is. Bovendien moet de Schans meer dan nu een springplank zijn naar andere vormen van recreatie in de directe omgeving.

De mogelijkheden hiervoor zijn beschreven in de toekomstvisie Kans op de Schans. Daarbij staat het behoud van het Zaanse erfgoed buiten kijf. Maar om dat voor de toekomst veilig te kunnen stellen, is het een en ander nodig. Daarom is het motto: **Verbeteren om te behouden!**

Hoofdlijnen van het plan

De toekomstvisie Kans op de Schans bevat een uitgebreide beschrijving van de ideeën voor verbetering. Directeur Peter van Delft pikt er een paar opvallende punten uit: "Op dit moment is de entree van de Schans niet echt gastvrij. Daarom willen we een nieuw entrepaviljoen laten ontwerpen dat een brug gaat vormen tussen de Schans en het Zaanse Museum. In dat entreegebouw komt een vestiging van de VVV. Bezoekers krijgen uitgebreide informatie over de mogelijkheden bij hun bezoek. En die mogelijkheden zijn in de toekomst veel breder dan nu. Er komen speciale interactieve themaroutes door het park, zodat iedereen een bezoek op maat kan samenstellen."

tijdloze uitzicht. We bouwen ook een paar extra woningen aan het Zonnewijzerspad en er komen kleinschalige voorzieningen voor toeristisch verblijf. Volgens het bestemmingsplan is nog meer bebouwing toegestaan, maar dat vinden wij geen goed idee. De huisjes zullen qua uitstraling prima passen in het historische geheel, daarvoor staat een beeldkwaliteitplan garant. En we vragen ook de status van beschermd dorpsgezicht aan. Dat garandeert het behoud van ons erfgoed."

1. *Bebouwing met woonfunctie*
2. *Toeristisch verblijf/ Bed & Breakfast*
3. *Grand-café*
4. *Winkel/ambacht e.d.*
5. *Zaanse tuin*
6. *Speeldernis*
7. *Kinderboerderij*
8. *Oud-Hollandse spelen / Muziek tent*
9. *(Kinder)activiteitencentrum/ Kuiperij*
10. *Winkel*
11. *Entrepaviljoen*
12. *Parkeren auto's*
13. *Parkeren bussen*
14. *Uitkijktoren*

- A. *Begin van de Kalverringdijk*
B. *Het Glop*
C. *De Catherinahoeve*
D. *Schipperplein*

Tijdloos uitzicht

De bekende houten Zaanse huisjes, de kleinschalige bedrijven en de molens zijn en blijven in de toekomst de basis van de Zaanse Schans. De panden worden momenteel opgeknapt, zodat ze er weer als nieuw bij staan. "Dat vinden we noodzakelijk," zegt Van Delft, "omdat in alles wat we doen het behoud van de Schans voorop staat!" Hij voegt er aan toe: "Aan de oever van de Zaan komt een grand café waar je heerlijk kunt genieten van het

Meer beleven

Wie over een paar jaar een bezoek brengt aan de Schans kan er van alles beleven. Kinderen proberen oud-Hollandse spelen uit op het Schippersplein en kunnen daarna hun energie kwijt in de Speeldernis. Intussen bezoeken hun ouders het gloednieuwe Verkade Paviljoen dat binnenkort al de deuren opent. Wie meer tijd heeft, kan fietsen huren of met een fluisterbootje het veenweidegebied verkennen. Of met de Zaanhopper een tochtje maken over de Zaan. Van Delft ziet het al helemaal voor zich: "Een bezoekje aan de Zaanse Schans is nu al leuk, maar wordt straks nog veel aantrekkelijker, zowel voor volwassenen als kinderen. De kans om op een aantrekkelijke manier kennis te maken met de bijzondere historie van de Zaanstreek mogen we niet voorbij laten gaan".

Verkoop panden

Het verbeteren van de Zaanse Schans staat of valt met een gezonde financiële positie. Er is berekend dat er in totaal ongeveer 6 miljoen euro nodig is om de Zaanse Schans een toekomst te geven. Hiervoor zijn verschillende subsidiemogelijkheden, maar de stichting moet ook zelf geld in het laatje brengen; in totaal ongeveer 1,5 tot 2 miljoen euro. Dit is alleen te realiseren door de woningen en enkele winkels op de Schans te verkopen.

Twee varianten

Voor de verkoop bestaan twee mogelijkheden: alle panden in één keer overdragen aan Zaanse Stadsherstel of de panden individueel verkopen aan zittende huurders of als die gaan verhuizen aan andere particulieren. Beide varianten kennen voor- en nadelen. Individuele verkoop kan lang duren, zo'n jaar of tien, maar het levert volgens de huidige berekeningen wel meer op. Collectieve verkoop aan Stadsherstel kan sneller plaatsvinden, maar het geboden bedrag is lager. Er zal dan in de toekomst extra financiering vanuit de gemeente nodig blijven. Het college van B&W neemt hierover na een advies van de gemeenteraad een beslissing.

Zij dachten mee

Bij het opstellen van de toekomstvisie is het bestuur van de Zaanse Schans niet over één nacht ijs gegaan. Er werd stedenbouwkundig onderzoek gedaan en er is onderzocht welke functies een bijdrage kunnen leveren aan verbreding van de activiteiten voor meer doelgroepen. In juni 2008 dachten tientallen betrokken Zaanse Schansers mee tijdens een werkconferentie. Alle creatieve ideeën en waarschuwingen voor valkuilen zijn afgewogen en uiteindelijk samengebundeld in de toekomstvisie met de titel Kansen op de Schans.

Onlangs is een concept-versie van de toekomstvisie voorgelegd aan de besturen van verenigingen die zich inzetten voor het Zaanse erfgoed en het landschap. Er is heel goed geluisterd door het bestuur van de Zaanse Schans en de vaak opbouwende opmerkingen zijn dan ook voor een groot deel verwerkt in de definitieve versie van de toekomstvisie. Waar dat niet mogelijk was of waar pas op langere termijn duidelijkheid kan worden gegeven, is dit in een uitgebreide reactie beargumenteerd. Dankzij hun inbreng is bijvoorbeeld vastgelegd dat de nieuwbouw op de Zaanse Schans qua architectuur zal aansluiten bij de traditionele architectuur en waar mogelijk wordt uitgevoerd in Zaanse houtbouw.

Uiteindelijk ligt er nu een toekomstvisie waar het bestuur helemaal achter staat. Deze visie is samen met de financiële onderbouwing aangeboden aan het college van B&W van de gemeente Zaanstad. B&W vraagt nu een zienswijze aan de gemeenteraad en neemt dan een beslissing over de toekomstvisie. Als die positief uitvalt begint de uitvoering van de plannen zo snel mogelijk.

Tijdpad

27 februari 2009	Voorstellen aangeboden aan B&W
maart 2009	B&W vraagt zienswijze gemeente raad
april 2009	Zaanstad Beraad
mei 2009	Advies van gemeenteraad aan B&W
mei 2009	B&W neemt besluit

* De genoemde data zijn onder voorbehoud.

Meer weten?

Op de website www.zaanseschans.nl is een sectie ingericht met informatie over de verbeteringen aan de Zaanse Schans. Daar kunt u de toekomstvisie downloaden.

Hebt u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met algemeen directeur Peter van Delft, via mevrouw E. Kroon, 075 - 6817791.

Colofon

Redactie extra editie:
Peter van Delft

Redactieadres:
Zaans Museum
Schansend 7
1509 AW Zaandam

Tekst:
Christine van Eerd

Vormgeving:
Ruud van Ritbergen

Print:
Aranea